

Wat is het?

Hoogbegaafdheid draait niet alleen om een hoog IQ

Hoogbegaafdheid laat zich moeilijk definiëren. Over het algemeen wordt het in verband gebracht met het behalen van uitzonderlijke prestaties op verschillende maatschappelijk relevante gebieden.

Over één ding is men het wel eens: hoogbegaafdheid wordt niet alleen bepaald door het intelligentiequotiënt (IQ) van een persoon, zoals dat met intelligentietests wordt gemeten.

Naast een hoge intelligentie - het criterium daarbij is een IQ van 130 of hoger - gaat het ook om personen die bovengemiddeld presteren door een sterke motivatie. Daarnaast beschikken ze over het vermogen om op creatieve wijze problemen op te lossen.

Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft zestien procent van de Nederlanders een IQ van 115 of hoger en 2,5 procent een IQ van minimaal 130.

Voor het onderwijs betekent dit dat op basisscholen ruim 39.000 kinderen hoogbegaafd zijn en in het voortgezet onderwijs ongeveer 23.500 jongeren.

Daarnaast is ongeveer vijf tot tien procent van de leerlingen in meer of mindere mate begaafd.

Deze groep kinderen heeft op school een vorm van extra begeleiding nodig. In het basisonderwijs gaat het dan om gemiddeld 116.000 kinderen en op middelbare scholen om 70.000 leerlingen.

Leerkracht

'Ze leren makkelijk en denken anders'

Hoogbegaafde leerlingen moeten voortdurend geprikkeld worden, zegt Antoinette Baalman, wiskundedocent en projectleider op het Pallas Athene College in Ede. Het gevaar is dat leerlingen de school verwaarlozen als ze te weinig uitdagingen krijgen.

„De eerste twee jaren van het vwo zijn voor hen vaak te makkelijk. In de brugklas blinken ze dan uit maar in de Tweede Fase zijn ze moeilijk aan het werk te krijgen. Ze gaan op in de grijze massa en willen niet opvallen. Daarom bieden we hen de uitdaging om de opleiding versneld te doorlopen.”

Op het Pallas Athene College is een team van zestien docenten gevormd dat gespecialiseerd is in lesgeven aan (hoog)begaafde kinderen. Ze

Projectleider Antoinette Baalman.

hebben daarvoor cursussen gevolgd.

„Hoogbegaafde kinderen leren heel makkelijk en denken anders. We moeten daar als docenten alert op zijn en er voor open staan. Niet denken: je weet het toch al zo goed? Je moet goede vragen stellen aan de leerlingen, niet via kleine stapjes dingen duidelijk maken en niet herhalen wat ze al we-

ten. Ze hebben uitdagingen nodig.”

In de tempoklas krijgen de leerlingen die uitdagingen. Daarnaast kunnen scholieren zich verdiepen in speciale klassen voor expressie (drama), research (onderzoekjes in exacte vakken) en sport.

Hoogbegaafdheid beperkt zich namelijk niet tot een hoog IQ, maar kan zich ook uiten op creatief en sociaal gebied.

„Maar we houden de leerlingen in de veilige omgeving van de eigen, 'gewone' klas,” zegt Baalman. „We maken van hen geen uitzondering, maar geven wel extra aandacht. Het zijn normale kinderen. In de maatschappij moeten ze ook kunnen functioneren tussen alle soorten mensen.”